

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.418/2024/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Melléthei-Barna Ügyvédi Iroda (eljáró: dr. Melléthei-Barna Márton Ádám ügyvéd, cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda (eljáró: dr. Kovács Loránd ügyvéd, cím) által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben sajtó-helyreigazítás iránti perében a Miskolci Törvényszék 13.P.21.006/2024/6. számú ítélete ellen az alperes 7. sorszáma alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti; a fellebbezett részében helyben hagyja.

Kötelezi a gazdasági társaság (cím), hogy fizessen meg a felperesnek 15 (tizenöt) napon belül 640 (hatszáznegyven) euró + 27 (huszonhét) % áfa másodfokú eljárásban felmerült költséget, valamint a Magyar Állam javára 92 762 (kilencvenkétezer-hétszázhatvankét) forint fellebbezési illetéket.

Az elsőfokú eljárási és a fellebbezési illetéket – az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára – legkésőbb ezen ítélet meghozatalának keltétől számított 60 (hatvan) napon belül kell megfizetni. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] 2024. napján az alperes által szerkesztett <https://www.'oldal neve'> internetes oldalon megjelent újságcikk a felperes egy b.-i szórakozóhelyen viselkedésével kapcsolatban tett közléseket. A pert megelőzően a felperes eredménytelenül fordult sajtó-helyreigazítás iránti közlemény közzététele céljából az alpereshez.

[2] A perben a felperes a keresetében kérte az általa megjelölt tartalmú helyreigazító közlemény közzétételét.

[3] Az alperes a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a sérelmezett közlések véleménynyilvánítások voltak, amelyeket a közszereplő felperesnek tűnie kellett.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 5 napon belül a cikk megjelenésének megfelelő szedési módban, betűméretben tegye közzé a kereset szerinti helyreigazító közleményt. Kötelezte az alperest kiadó gazdasági társaság-t, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 3 048 euró és 20 000 forint perköltséget, továbbá az államnak 36 000 forint kereseti illetéket.

[5] Az ítélet indokolása szerint a sérelmezett közlések tényállításnak minősültek, amelyek valóságtartamát az alperes nem bizonyította, ezért döntött az elsőfokú bíróság a helyreigazító közlemény közzétételéről.

[6] A teljes mértékben pernyertes felperes egyrészt felszámította az utazással felmerült, köztudomású tényként elfogadott 20 000 forintos útiköltséget, másrészt az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj összegét, amely 160 euró + áfa óradíjának mérséklésére – hivatkozva a Kúria Pfv.II.20.887/2023/6. számú eseti döntésében foglaltakra – nem volt indok. A tárgyalást megelőző 12 óra, a tárgyalásra felkészülés 1 óra, a tárgyaláson jelenlét 2 óra, összesen 15 óra munkaidő ráfordítás indokolt volt, amely alapján összesen 3 048 – az ítélet indokolása szerint 27 % áfa összeget is tartalmazó – euró díj volt felszámítható.

[7] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte a perköltség forint devizanemben és – legfeljebb 3 munkaóra alapul vételével – 45 000 forint + áfa összegben meghatározását.

[8] Előadta, hogy a perköltség álláspontja szerint kizárólag forintban határozható meg, ellenkező esetben nem lenne végrehajtható. Az összecszerűség is eltűzött. A felperes ugyanazt a helyreigazítási kérelmet nyújtotta be párhuzamosan több, mint 20 sajtószerv ellen, az eljárásonként külön-külön elszámolni kívánt munka eltűzött, megalapozatlan, a józan ésszel nyilvánvalóan ellentétes, a piaci viszonyokkal nem egyeztethető össze. A Kúria Pfv.20.995/2023/4. számú ítéletére hivatkozva felhívta, hogy a sajtó-helyreigazítási perekben helye van a perköltség mérséklésének; az ügy nem bonyolult megítélésű, az eljárás tárgyát néhány tényállítás képezte, egy tárgyaláson befejezhető volt, és nem állt arányban a meg nem határozható pertárgyértékkel sem. A sajtó nem vitásan alkotmányos feladatát teljesíti azzal, hogy a társadalom egésze szempontjából lényeges kérdésekben tájékoztatást ad az olvasók széles rétege számára. A sajtó szerepe nem megkerülhető a közgondolkodás alakításában, a társadalom tudatosságának elősegítésében, ezen szerepének betöltését azonban az eltűzött perköltség nagymértékben megnehezíti.

[9] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte.

[10] Hangsúlyozta: A perköltség a szerződési szabadság elvének megfelelően a forinttól eltérő pénznemben megítélhető, az ellenkező álláspont azt eredményezné, hogy a bíróság a felek megállapodását felülírva, attól eltérően az ügyvédi megbízási szerződésben rögzített pénznemtől különböző pénznemben állapítaná meg a perköltséget. Indokolatlan az elsőfokú perköltség mérséklése. A Kúria hivatkozott precedensképes döntése alapján az óradíj mértékére legfeljebb akkor terjedhet ki a bírósági mérséklés, ha az a piaci viszonyokkal és a józan ésszel ellentétes, kirívóan eltűzött mértékű. Az ügyvédi megbízási szerződésben elfogadott 160 euró + áfa nem tekinthető ilyen eltűzött mértékűnek. Az elsőfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének és megfelelően vette gondos ellenőrzés alá a felszámított perköltséget és annak eredményéről részletesen számot adott. Az ügyvédi munkadíj megállapításánál kizárólag az adott perben kifejtett munka mértéke vehető figyelembe, más perekben kifejtett tevékenységre tekintettel annak mérséklésére nincs jogszabályi lehetőség.

[11] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú ítélet a per főtárgya tekintetében a kereset szerint marasztaló, továbbá az igényelt felperesi elsőfokú perköltségből a 45 000 forint + áfa összegben helytadó, valamint a 3 048 euró és 20 000 forint összegben felüli részben helyt nem adó rendelkezéseit, a fellebbezést pedig a következők szerint megalapozatlannak találta.

[12] Az elsőfokú bíróság a perköltség megfizetésének devizanemét és összegét is helyesen határozta meg.

[13] Kétségtelen, hogy Magyarország Alaptörvényének K) cikke szerint Magyarország hivatalos pénzneme a forint, ez azonban semmilyen módon nem zárja ki a szerződéses pénzfizetési kötelezettség más pénznemben meghatározását és a végrehajtásnak sem akadályát.

[14] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 80. §-a a perköltség fogalmát úgy határozza meg, hogy az a félnél – a perben vagy azt megelőzően – a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült minden költség, ideértve a bíróság előtt történő megjelenéssel szükségképpen felmerült keresetkiesést is; nem tartalmaz előírást azonban a jogszabály a perköltség kizárólag forintban vagy idegen pénznemben meghatározhatóságáról.

[15] A perköltség viselése tekintetében a perrendi szabályok a kártérítés analógiájaként a kiegyenlítés elvéből következő áthárításból indulnak ki. Ennek alapja az, hogy a perköltség megtérítése iránti igény egy olyan kötelmi jogviszonyból fakad, amely azáltal jön létre, hogy az igényérvényesítés folytán a félnek olyan költségei keletkeznek, amelyek az ellenfél jogellenes magatartása (az anyagi jogi kötelezettség megszegése, illetve alaptalan igényérvényesítés vagy védekezés) hiányában nem merültek volna fel.

[16] A perköltség a szerződésen kívüli károkozás anyagi jogi szabályaira átvethető értelmezéséből következik a jogérvényesítés folytán felmerülő károk megtérítésének alkalmazhatósága. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) a kötelek közös szabályainál meghatározott – tehát a szerződésen kívüli károkozásokra is irányadó – 6:45. §-ának (1) bekezdése értelmében a pénztartozást a teljesítés helyén és idején érvényben lévő pénznemben kell megfizetni; míg a jogszabályhely (2) bekezdése szerint a más pénznemben meghatározott pénztartozást a teljesítés helye szerinti jegybank által a teljesítés idején meghatározott árfolyam – ha ilyen nincs, a pénzpiaci árfolyam – alapján kell átszámítani. Ha a pénztartozás külföldi pénznemben teljesítendő, és a teljesítés idején a tartozás a külföldi pénznemben nem teljesíthető, a pénztartozást az (1) bekezdésben foglaltak szerint kell teljesíteni. A Ptk. tehát a teljesítés helyén és idején érvényes pénznemet jelöli meg a lerovási pénznemként, azonban ez a rendelkezés diszpozitív, a lerovási pénznem meghatározása a felek szabad megállapodásának tárgya. A tartozást a felek meghatározhatják ettől eltérő pénznemben (ez a kirovási pénznem); ilyenkor a pénztartozás mértékének megállapítása a kirovási összeg meghatározásával történik, de teljesíteni – értékegyenlet útján – a lerovási pénznemmel kell.

[17] A kizáró szabályok hiányában megengedhető a perköltség idegen pénznemben meghatározása. A perköltség a pervesztes félre hárításának alapja az ellenérdekű fél jogellenes magatartásával a vagyonban bekövetkezett hátrány kompenzálása; és mivel az anyagi jogi jogviszonyokból eredő fizetési kötelezettség meghatározása történhet idegen pénznemben, úgy nincs akadálya a perköltség ilyen módon meghatározásának sem.

[18] A perköltség idegen pénznemben történő meghatározása végrehajtási szempontból sem aggályos: ha a perköltségnél nem forint, hanem deviza összeg van meghatározva, akkor a végrehajtó azt akként tudja behajtani, hogy kifizetéskori árfolyamon átváltja a forintot a devizára. A végrehajtási ügyérték a végrehajtási lap kiállításának napja szerint meghatározott forint összeg.

[19] Az ügyvédi munkadíj forinttól eltérő pénznemben kikötése összhangban áll az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Ügyvédi tv.) 30. §-ának (1) bekezdésében és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. §-ának (1) bekezdésében írtakkal is.

[20] Nem volt jogszabályi alap az ügyvédi munkadíj összegének mérséklésére sem.

[21] A fél a peres eljárásban a perköltség megtérítését – mely a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült – a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján annak felszámításával kérheti. Ez a perköltség magában foglalja a jogi képviselő közreműködésével felmerült kiadásokat, ami az Ükr. alapján érvényesíthető. Ez lehetséges a megbízási szerződésben kikötöttek alapján (2. §), vagy a pertárgyérték alapulvételével (3. §).

[22] A perbeli esetben a pernyertes felperes az ügyvédjével kötött óradíjon alapuló elszámolást tartalmazó szerződés szerint számította fel a perköltség összegét, és a bíróságnak is ebből kellett kiindulnia.

[23] Az Ükr. 2. §-ának (1) bekezdése nem határozza meg a felszámítható ügyvédi munkadíj mértékét, az egyértelműen szabad megállapodás tárgya. Ennek a szabad megállapodásnak azonban a 2. §-ának (2) bekezdése állít korlátot akkor, amikor feljogosítja a bíróságot – akkor is, ha az ellenérdekű fél azt nem vitatja – a kikötött ügyvédi munkadíj kivételes esetben történő mérséklésére. Ennek a rendelkezésnek a helyes értelmezése érdekében adott egyértelmű útmutatást a Kúria hivatkozott precedensértékű Pfv.II.20.887/2023/6. számú ítéletében, amikor annak [41] bekezdésében rögzítette, hogy a szerződésben megállapított munkadíj bíróság általi mérséklése a szerződés tartalmának szabad meghatározása alapelveivel szemben kivételes és ebből adódóan szűken értelmezendő. Az óradíj mértékére legfeljebb akkor terjedhet ki, ha a piaci viszonyokkal és a józan ésszel (Alaptörvény 28. cikk) nyilvánvalóan ellentétes, kirívóan eltúlzott mértékű. Ebből fakadóan a fellebbezésben felhívott pertárgyérték a felek megállapodásában kikötött ügyvédi munkadíjat mérséklő tényező nem lehet.

[24] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság érvelésével annyiban, hogy a kikötött és a felperes által érvényesített 160 euró (amely ítélethozatalkor mintegy 63 000

forintnak felelt meg) + áfa óradíj a jelenlegi ár- és értékviszonyok mellett, bár kétségtelenül magas, de a piaci viszonyokkal és a józan ésszel nem ellentétesen kirívó mértékű, ekként nem eltúlzott. Az ítéltábla a bírói gyakorlat alapján hivatkozik a Fővárosi Ítéltábla a Gf.40.043/2021/11. számú döntésében megállapította, hogy a piaci viszonyok között nem eltúlzott a 30 000 forint + áfa ügyvédi munkadíj 1 órára.

[25] Ez az óradíj, valamint az elszámolható munkaórák száma az alperesi érveléssel ellentétben akkor sem mérsékelhető, ha több hasonló, ugyanolyan jogi megítélésű per van folyamatban ugyanazon vagy más bíróságokon, így ha lényegében azonos jogi indokolására hivatkozással nyújtja be a felperes a keresetet, és végez ehhez igazodó eljárási tevékenységeket. Nem lehet tekinteni az eltérő peradatokról, az eltérő alperesi védekezésektől, a határidők betartásától, az ügyek ekkor is fennálló egyedi körülményeitől. A jogi képviselő az eljárás során az ügyfelek teljes körű perbeli és peren kívüli, az eljárással összefüggő képviseletére köteles. A képviselet szerződészerű ellátásához nyilvánvalóan egyedileg kell időt fordítani a megbízó ügyféllel történő egyeztetésre, a releváns adatok összegyűjtésére, másfelől azok összevetésére, értékelésére, és az ellenérdekű fél védekezésére is tekintettel, mindezek alapján a szakmai álláspont kialakítására. A periratok alátámasztják, hogy az ügyvéd tényleges perbeli tevékenysége a megbízási szerződésben általa vállalt kötelezettségnek megfelelt, ügyfele jogi képviseletét az eljárási jognak megfelelően ellátta és ehhez a tevékenységhez igazodó felszámított munkaórák valósak és indokoltak voltak.

[26] Nem foghat helyt az alperes által a sajtó alkotmányos feladatának ellátása akadályoztatottságára hivatkozás. A perköltség a teljes kártérítés elvéből levezetett tisztán vagyoni jogkövetkezmény, amely ezáltal csak a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben felmerült kiadásokat és nem más szempontokat enged figyelembe venni. Megtérítésének alapja, hogy a pervesztes, így az alaptalanul perlekedő, vagy éppen az önkéntes jogkövetést mellőző fél a költségek tekintetében olyan – tehát sem nem rosszabb, sem nem jobb – helyzetbe kell, hogy hozza ellenfelét, mint ha a perre nem került volna sor. Az alperesnek akkor, amikor annak ellenére, hogy nem rendelkezett a közleményben előadottak valóságát azonnal igazoló bizonyítékokkal, a per előtt nem teljesítette a helyreigazítási kérelmet, számolnia kellett a perindítás, majd a pervesztesség kockázatával, így akár jelentős összegű perköltség fizetési kötelezettsége keletkezésével.

[27] Az elsőfokú perköltség mérséklésére mindezek alapján jogszabályi lehetőség nem volt. Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[28] Az alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. §-ának (1) bekezdés e) pontja alapján tárgyi illeték-feljegyzési jogos perben feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére az ítéltábla a Pp. 499. §-ának (1) bekezdése és a 102. §-ának (1) bekezdése alapján a kiadót kötelezte a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (2a) bekezdése által meghatározottak szerint. Ennek összegét az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerint határozta meg: mivel a fellebbezés önállóan érintette a perköltség járulék összegét, ezért nem a meg nem határozható értékből következő fiktív érték, hanem a fellebbezéssel érintett perköltség összeg volt a fellebbezési illeték alapja. *(Az elsőfokú bíróság által megítélt perköltség forint összegben: $392,61 \cdot 3048 = 1\,196\,675,28$ forint + 20 000 forint, összesen*

1 216 675 forint, az alperes elfogadott 45 000 + 12 150 forint áfa, összesen 57 150 forint elsőfokú költséget, így a kettő különbözetét, azaz 1 159 525 forintnak megfelelő összeget fellebbezett.)

[29] A Pp. 83. §-ának (1) bekezdése és 499. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte továbbá az ítéltábla a kiadót az alperes másodfokú pervesztességre tekintettel a felperes javára az Ükr. 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján meghatározott, a peradatok alapján megfelelően igazolt, az ellenkérelem elkészítésére 4 óra számításával 640 euró + áfa ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség megfizetésére.

Debrecen, 2024. november 5.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró